

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

18. søndag i treenighetstiden

Fjellhamar kirke 22. september 2013

Markus 1,40 - 45

PREKEN

JESUS SLÅR IGJENNOM FOR FULLT!

Er det ikke sånn med de fleste stjerner at vi begeistres mest når de slår igjennom? Når de er nye? For da overrasker de oss, da gjør de prestasjoner som vi ikke ventet eller visste de kunne gjøre. Kurt Nielsen tok jo oss med storm når han slo igjennom. Siden vet vi hva han kan og det skal mer til for å begeistre oss like mye. Det samme med Petter Northug. Jeg husker VM i Val de Flemme i 2003, når han parkerer Sødergren og en russer var det vel, så til de grader på de siste 500 m. Og han roper ”barnskirenn”! Det var første gangen han i et internasjonalt mesterskap virkelig viste sitt enorme taktomslag. Selv om han har gjort utrolig ting siden så var det helt nytt og grensesprengende da når han for alvor slo igjennom.

Dagens prekentekest er fra tida hvor Jesus slår igjennom for fullt. Han er døpt av Johannes, fått seg disipler, og begynte å forkynne Gud rike. Og i Kapernaum har han stått frem med en myndighet og makt som slo folk i bakken. Med sin undervisning, ja, men også når han konfronterte onde ånder og drev de ut av mennesker. Når han helbredet Peters svigermor, og helbredet mange andre senere på kvelden. Tidlig neste morgen drar han ut i ødemarken for å be og når disiplene finner han der og sier at ”alle leter etter deg”, tar han dem videre til småbyene der omkring for å forkynne der også. Det er derfor han er kommet, sier han.

Vi er midt i gjennombruddet til Jesus. Galilea er helt ut av seg over hvem han er og hva han kan. Men Jesus trekker seg unna hysteriet. Der ute i ødemarken roer det seg ikke ned. Nei, tvert i mot. Markus 1,40-45:

40 En mann som var spedalsk, kom til ham, falt på kne og ba om hjelp: «Om du vil, kan du gjøre meg ren.» 41 Jesus fikk inderlig medfølelse med ham, rakte ut hånden og rørte ved ham. «Jeg vil», sa han. «Bli ren!» 42 Med det samme var spedalskheten borte, og mannen ble ren. 43 Jesus talte strengt til ham og sendte ham straks bort. 44 «Se til at du ikke sier et ord om dette til noen», sa han. «Men gå og vis deg for presten og bær fram de offer for renselsen din som Moses har påbudt. Det skal være et vitnesbyrd for dem.»

45 Men mannen gikk av sted og ga seg til å fortelle om det som hadde hendt, og gjøre nyheten kjent vidt og bredt. Derfor kunne Jesus ikke lenger vise seg i noen by. Han holdt til utenfor byene, på øde steder. Men folk kom til ham fra alle kanter.

SPEDALSKHET – EN TUNG OG BEKSVART LIDELSE

Spedalskhet var en grusom og fryktet sykdom. Jeg tror betydelig verre enn kreft i vår tid. Den ble regnet som uhelbredelig, og en helbredelse av en spedalsk ble nærmest sammenlignet med en dødeoppvekkelse. En spedalsk er et skremmende syn med sine stygge sår og deformerte knokler. Flere millioner har sykdommen i dag også, men vi har medisin, faktisk oppfunnet av den norske legen Hansen i Bergen i 1873. Men på Jesu tid var en spedalsk ikke bare medisinsk et oppgitt tilfelle og utstøtt pga en reell smittefare. Han var levende død og måtte ikke kom i nærheten av andre. Sosialt utstøtt i huler adskilt fra familie og fellesskap. En spedalsk var også uren religiøst sett. En spedalsk var på alle måter forvist, utenfor leiren. En tung og beksvart lidelse fysisk, sosialt og åndelig.

Ordene vi hørte lest fra Salme 38 kunne være fra en spedalsk:

Jeg har stinkende sår som renner av verk på grunn av min dårskap. 7 Jeg er krokert og nedbøyd, jeg går og sørger hele dagen. 8 Hoftene mine brenner av smerte, ingenting i kroppen er friskt. 9 Jeg er kraftløs og knust, jeg skriker ut mitt hjertes klage. 10 Herre, du kjenner min lengsel,

mitt sukk er ikke skjult for deg. 11 Hjertet hamrer, kraften svikter, selv lyset i øynene har forlatt meg. 12 Venner og de som står meg nær, holder seg borte fra min plage, mine nærmeste holder seg på avstand.

MEDFØLELSE, EN UTSTRAKT HÅND OG GOD VILJE

Men den spedalske hadde hørt om denne nye rabbi, den mektige undergjøreren, Jesus fra Nasaret. Det får han til å trosse grensene og kaste seg ned på kun en armlengdes avstand fra Jesus med et rop om hjelp. ”Om du vil kan du gjøre meg ren”. Så skjer noe av det vakreste i hele Jesus-historien. Det som er kjernen i all kristen etterfølgelse. Jesus berøres av nøden og lidelsen, og mennesket som står er fanget i det. Jesus fikk inderlig medfølelse med han. Det kan faktisk også oversettes med raseri, sinne. Lidelsen gjør han fortvilet og sint. Men i medfølelse. Og det berørte hjerte handler. Han strekker ut hånden sin og rører ved mannen og sier: ”Jeg vil. Bli ren!” Jesus berørte ofte fysisk de han helbredet. Men å gjøre det med en spedalsk innebar å utsette seg for smittefare og bli religiøs uren selv. Tenk hva det betød for og gjorde med den spedalske. Hvor mange år hadde han levd uten en eneste fysisk berøring? I en kropp som skrek etter omsorg og pleie.

Inderlig medfølelse – å bli berørt av menneskers liv. En utstrakt hånd som er når ut og berører mennesker. Og vilje til å gjøre det gode vi kan. Jesus kunne helbrede. Vi kan vise omsorg og be og mye til. Dette er kjernen i evangeliet, og i all etterfølgelse av Jesus. Hvis det ikke er der, er alle visjoner, strategier og aktiviteter vi kan stille i stand, intet verd.

I Jesaja 53 står det om Herrens lidende tjener at ”våre sykdommer tok ha, våre smerter bar han.” Enden på at Jesus ble berørt av våre lidelser og kamper, er at han dør for oss. Hans inderlig medfølelse, hans utstrakte hender og gode og sterke vilje, førte han opp på korset for vår skyld. Under svartedauen døde nesten 2/3 av befolkningen, men nesten 90 % av prestene. Hvorfor? De vandret fra gård til gård, salvet de syke, døende og allerede døde, og ga dem den siste olje. De delte ut det som kan kalles hudens sakrament. Å salve med olje og berøre og be for syke. Med å gjøre

dette ble prestene selv smittet. De fulgte Jesu eksempel og ga hudens sakrament som gave. Men de betalte en høy pris.

HVORDAN LEVE MED HÅP MIDT I LIDELSEN?

Selv i dag og i rike Norge er det mye sykdom og lidelse. Fysisk, psykisk og sosialt. Livet har til tider og for noen hele livet tøffe tak å by på som setter sterke farger på dagene våre. Det er jeg sikker på mange av oss her kunne gi sterke eksempler på. Lidelser og plager som preger dagen i dag. I lidelsen folder mange sine hender. Kanskje ofte og i tro og tillit, eller kanskje som det siste halmstrå. For okke som – uten håp kan vi ikke leve. Hvordan skal vi leve med vår lidelse, og håpet. Med helbredelse og bønn?

Først to farer:

1. Å henge helbredelsen på vår tro. Hvis jeg ikke blir helbredet så er det fordi jeg ikke tror nok, eller tror eller ber feil. Da gjør jeg meg selv til Gud. Hvis jeg presterer riktig og perfekt har jeg helbredelsen i min makt.
2. Å henge gudsbildet på helbredelsen. Hvis jeg ikke blir helbredet, finnes ikke Gud eller så er han maktesløs. Også her vil vi dypest sett ta Guds plass og styre han. Men Jesus opphever ikke vår virkelighet. Det blir ikke himmel på jord. Jesus gir oss glimt av himmelen. Men den kommer ikke for fullt før tidenes ende.

Men håp og forventning må vi ha for å leve. Og det kan vi ha. Sjur Isaksen har samlet bibelens ord og løfte om håp i våre liv i tre perspektiver:

1. Håpet om Guds nærvær. Vi kan få leve i håp, tro og forventning om at Gud er oss nær. Med styrke, fred, tro, håp og kjærlighet.
2. Håpet om helbredelse. Vi kan få leve i håp, tro og forventning om at Gud kan gripe inn på forunderlig vis og helbrede. Vi kan ikke styre det, og det er ikke godt å si hvor ofte det skjer. Og det er hvis det skjer kun en foreløpig helbredelse. Den varer ikke evig.

3. Håpet om helbredelse i det nye livet. Vi kan få leve i håp, tro og forventning om at Gud skal gjøre alt nytt. Ingen død, skrik eller smerte.

Så må vi finne balansen i dette. Å leve med håp og forventning sammen med akseptasjon av sykdommen, forsonet med alvoret sykdom og lidelse er i vår verden. Jeg vet om noen som i sterk tro på Guds helbredelse, ikke fortalte noen om sin sykdom og fornektet den. Barna fikk vite det kun dager før hun døde, og flere nære familier ante ingenting før hun var død.

I DINE HENDER FADER BLID

For fire år siden fikk jeg beskjed om at jeg hadde leukemi, blodkreft. Min eneste sjanse var stamcelletransplantasjon. Å utrydde totalt mitt eget kreftsyke blod og få inn nytt, friskt blod. Jeg hadde 70 % sjanse for å overleve. Som dere ser og mange vet er jeg helt frisk i dag. Jeg takker helsevesenet, Gud og alle som ba for meg, ikke minst mange av dere. Jeg følte en inderlig medfølelse rundt meg. Jeg opplevde at hender ble strukket ut mot meg, og lagt på meg. Jeg ble salvet og bedt for. Og jeg ble med stor omsorg pleiet på rikshospitalet i mitt livs tøffeste måned, juni 2011.

Jeg levde i håp om helbredelse, fra medisinen som er hentet ut av Guds skaperverk, og fra Gud selv. Men jeg tok det ikke som en selvfølge, og kjempet mye med å forsone meg med at livet mitt kunne ende 43 år gammel. Hvor håpet om himmelen ble viktigere enn før. Men sterkest var opplevelsen av at håp om Guds nærvær med fred og styrke, tro og håp, var noe jeg kunne hvile i. Av og til kjenne sterkt på. Av og til klamre meg til.

Hver kveld den junimåned sang jeg før jeg la meg til å sove, den samme salmen. I en lang periode på det svakeste hadde jeg knapt luft til å pipe meg igjennom. Men det var ikke kraften i stemmen som var viktig. Men kraften i ordene og å få legge meg i Guds hender. De hendene som drevet av inderlig medfølelse rekkes til oss og gjerne vil berøre oss midt i livet, på godt og vondt. Den salmen synger vi sammen nå, "I dine hender Fader blid" 596 i den røde boka.